

VIŠI PRIVREDNI SUD SRH

Prvostepena presuda br. IV-P-1897/69 od 20. I 1970.

Vijeće: Gabro Badovinac, Dr Emilio Pallua, Dr Gjuro Vranešić

Prijevoz stvari morem - Vozarina - Odustanak od ugovora - Naručitelj prijevoza iz vozaškog ugovora koji nije ukrcao ugovoreni teret, a nije dokazao da je brodar umjesto neukrcanog tereta ukrcao drugi, dužan je platiti punu ugovorenu vozarinu - Ne smatra se da je brodar umjesto neukrcanog tereta ukrcao drugi teret, ako dokaže da je na spornom putovanju njegov brod bio neiskorišćen do kapaciteta količine neukrcanog tereta - Činjenica odustanka od ugovora ne može se dokazivati svjedocima, jer je uobičajeno da se od ugovora odustaje pismeno, telegrafski ili na neki drugi sličan način.

Tužitelj je brodar, a tuženik je naručitelj prijevoza.

Sporno je među strankama da li je tuženi dužan platiti tužitelju na ime vozarine za 500 tona sirove gume iz luke Bellawan /otok Sumatra/ u Rijeku iznos od 245.955,- Din sa 8% kamata od 1. III 1969. g. do isplate, za robu koju tuženi nije ukrcao na brod zbog zapreka koje su nastale na strani naručitelja broda.

Nesporno je među strankama da su one 23. I 1969. g. za prijevoz 500 t sirove gume iz luke Bellawan u Rijeku sklopile zaključnicu po linijskim uvjetima; nesporno je da po prispijeću broda u luku ukrcaja dana 13. II, a do časa isplovljenja broda dana 16. II 1969. g. tuženi nije odnosnu robu ukrcao.

Sporno je među strankama da li je tuženi dužan tužitelju platiti vozarinu za neiskorišćeni brodski prostor.

U odgovoru na tužbu i u toku spora tuženi navodi da je brod "Slovenija" pravovremeno stornirao telegramom od 3. II 1969. g., i da je njegov predstavnik obavijestio predstavnika tužitelja u Indoneziji da roba neće biti ukrcana na brod "Sloveniju", pa kako je u odnosno vrijeme bila velika konjunktura isporuka razne robe iz Indonezije za Evropu, predstavnik tužitelja je potvrdio da je slobodan brodski prostor prodao drugoj stranci i da ne predstavlja problem da se iskoristi slobodan prostor. Ističe da je zaključnica za brod "Slovenija" pravovremeno stornirana i to 12 do 13 dana prije prispijeća broda u luku Bellawan, pa je tužitelj bio u mogućnosti da iskoristi odnosni slobodni brodski prostor što je i učinio.

Zastupnik tužiteljev osporio je navode tuženoga da je prihvatio storniranje odnosno zaključnice o prijevozu robe s jedne strane, a s druge strane poriče da je slobodan prostor, koji mu je ostao zbog nekrcanja ugovorene količine robe koristio za ukrcaj robe drugih krcatelja.

U dokaz svoje tvrdnje podnio je plan tereta /cargo plan/ broda "Slovenija" iz kojega se vidi da je prilikom polaska iz luke Penang odnosno Bellawan brod "Slovenija" imao dovoljno prostora neiskorišćenog za ukrcaj tereta koji je bio ugovoren, tj. da je brod "Slovenija" imao ukupno ukrcanog tereta prije polaska u Jugoslaviju 6.912 tona, a njegova nosivost je 9.200 tona. S obzirom na to tužitelj je dokazao da nije iskoristio odnosni brodski prostor, a tuženi osim tvrdnje da je tužitelj umjesto robe koju nije krcao tuženi, ukrcao drugu robu, nije pružio za svoju tvrdnju nikakav dokaz.

Sud je u cijelosti udovoljio tužbenom zahtjevu iz slijedećih razloga:

Iz nesporne činjenice da tuženi nije krcao robu u smislu zaključnice, te da je brod otplovio, a da nije ugovorena roba ukrcana, što slijedi iz priloženog plana tereta za brod "Sloveniju", očito je da tužitelj slobodan prostor nije iskoristio. Tuženi nije dokazao da je odnosni ugovor sporazumno raskinut, a ta činjenica iz dokaza koji je podnio tuženi tj. telexa od 3. II 1969. g., a koji nije adresiran na tužitelja, ne slijedi da je tuženi raskinuo ugovor i da je na raskid pristao tužitelj. Iz ovog telexa samo slijedi da uslijed kratkog vremena ukrcaj na brod "Slovenija" nije moguć, jer je robu moguće krcati poslije 15. II, te se traži storniranje "Slovenije" za 500 tona kaučuka i navodi da bi odnosna roba bila ukrcana u drugoj polovini veljače.

Kako je tužitelj osporio da je prihvatio storniranje u o- vora bez zahtjeva na naknadu, a tuženi nije o tom dao ni- kakove dokaze, to sud nije mogao tvrdnji tuženoga povjero- vati, a niti je na tu okolnost saslušao njegovog svjedoka koga je ponudio tuženi, jer bi za takav dokaz tužitelj u svakom slučaju mogao podnijeti pismene isprave telegrame i tome slično, što je u takovim poslovima uobičajeno. S obzi- rom na to iskaz svjedoka tuženog, a koji je njegov službenik, bez obzira na to što bi on izjavio, ne bi imao utjecaja na rješenje spora.

S obzirom na neospornu činjenicu da ugovoreni teret nije ukrcan, pa sve i da je tužitelj prije dolaska broda u luku

ukrcaja odustao od ugovora, obaveza tuženog za plaćanje ugovorene vozarine ostaje u smislu čl. 25. ZUIPB, jer ako naručilj odustane od ugovora prije početka ukrcaja, on to može učiniti samo ako plati cijelu ugovorenu vozarinu.

S obzirom na okolnost da tuženi do odlaska broda "Slovenija" iz luke ukrcaja nije ukrcao ništa, dužan je u smislu čl. 77 ZUIPB platiti vozarinu za cijelu količinu ugovorenog tereta, pa je stoga zahtjev tužiteljev osnovan.

G. B.